

LA GRALLA

AVISOS Y SUSCRIPCIONS
SARANDI 203
AL COSTAT DEL CORREO

PERIÓDICH SENMANAL Y LITERARI

SUSCRICIO ADELANTADA
Ciutat ps. 0 50
Companya » 0 60
Exterior » 0 70

LA GRALLA

MONTEVIDEO, 5 JULIOL DE 1885

CATALANS IL-LUSTRES

JOAN FIVALLER

Fivaller anima romana que tingué prou pit per anar a desafiar las iras d'un manarca jove, de probada energia, lo primer d' una dinastia nova, poch bon cumplidor de juraments respecte a privilegis y drets de ciutadans, pero capitá tan expert com valerós, y de molt altiu caracter per llinatge. LLUIS CUTCHER—Jochs florals de Barcelona, any 1876

Regnaba en 1415 D. Fernando I, lo d' *An-tequera*, qui fou el-legit per lo celebrat Parlament de Casp, quant trobantse á Barcelona, 's negá un dia lo comprador del rey, á pagar lo tribut que sobre lo consum de la carn, habia imposat lo govern municipal de la ciutat.

Gran fou l' alborot que aquet fet promogué en Barcelona, pus fería sos drets y privilegis; é immediatament se reuni lo Consell de Cent, qui acordá: que lo Conseller primer acompanyat de dotze prohoms, passassen al palau reyal, y donguessen part al rey del abus comés per sos criats, ab menyspreu dels furs de Barcelona y descredit de la rectitut reyal.

Lo Conseller primer, sigués per temor ó perque efectivament estigués malalt, s' escusá de desempenyar eixa comissió per falta de salut; y llavors tocá lo torn al Conseller segon Joan Fivaller, qui sens desconixer lo perill que per éll tenia, acceptá la defensa dels drets de la ciutat devant lo rey, prometent demanarli justícia.

Tement Fivaller un atropello 'n lo palau reyal, feu testament, ans d' anar á desempenyar sa missió, prengué 'ls sacraments y 's despedí de sa familia, sortint al carrer vestit ab gramalla y gorra negres, anant també de negre sos criats y lo masser, qui ademés portaba la massa coberta ab un panyo negre.

Barcelona, entretant, presentaba un aspecte imponent, tancadas las portas de totas las casas, posantse sobre las armas sos habitants, y acompanyant molts d' ells al animós Conseller al palau reyal.

Arribats allí, deixá Fivaller en la primera cambra sos criats, y 's dirigí sol á la cambra reyal, á cual porta trucá.

—¿Sou Joan Fivaller? preguntá lo porter.

—Soch un Conseller de Barcelona, respongué aquest.

—¿Sou Joan Fivaller? torná á preguntar lo porter.

—Soch un Conseller de Barcelona, repetí aquell.

—Respongueu á la meva pregunta, (digué lo porter) lo rey ha manat que sols se permetia l' entrada á En Fivaller.

—En vostre má está deixarme entrar ó no, (contestá Fivaller) soch Conseller y venint aquí en nom de la ciutat, de res aprofita lo meu nom.

Avisat D. Fernando, maná entrar al Conseller, qui al introduhirse en la cambra reyal, besá la má del monarca ab molta reverencia.

—Maravella 'm causa, (digué lo rey) tanta reverencia, quant tenui la pretensió de rebai-xar la dignitat reyal, pus no altra cosa significa voler que 'l rey pagui tributs com si fos vostre vasall. ¿No vos causa vergonya tal pretensió? ¿No vos causa rubor que per una insignificancia pecuniaria, 's mogui tal alborot, com si lo rey fos vostre enemich? Ateneu que no ho dich per l' import del tribut, sino

per lo respecte que 's deu á la dignitat del trono.

—«Senyor: (contestá Fivaller), los drets y tributs que Barcelona imposa, de la ciutat son, no del Rey. Recordi V. A. que 'l aclamarvos per nostre rey, va esser ab la condició de respectar y fer respectar nostres furs y privilegis; y V. A. prometé ab jurament solemne, conservarls com feren vostres antecessors.

«Nosaltres no podem consentir que 's falti impunement als privilegis que tenim; nosaltres estém disposats á sacrificar nostras vidas per defensarlos; perque lo morir en sa defensa, lo morir per la felicitat de la patria, será nostra major gloria.

«Senyor: Barcelona 's digna de que se li guardin consideracions; y V. A. fent lo contrari 's feu acreedor á la reprobació universal. Barcelona demana justícia, y V. A. esteu obligat á complaure lo reclam de la ciutat.»

Maná D. Fernando al Conseller passés á una altre cambra, mentres reunia alguns nobles pera prendre'l consell, y eixos opinaren que debia lo rey pagar lo tribut imposit per la ciutat; acabat lo consell, despedí lo rey á En Fivaller, dientli: *pera vos queda eixa volta la victoria.*

Al sortir Fivaller del palau reyal, tot lo poble rodeijá á sont defensor, acompanyantlo ab triumfo á sa casa y victorejantlo.

Apesar d' aqueix fet, Fivaller doná provas de 'ser ánima forta y generosa, pus habentse enmalaltit lo rey, víctima de la peste que allavors assolaba á Catalunya, lo animós Conseller se constituí en carinyós enfermer del reyal malalt, qui morí en sos brassos, no sens haber nomenat al probo ciudadá, lo seu executor testamentari, y recomanarlo á son fill primogenit D. Alfons, 'l que després fou lo rey d' Aragó anomenat Alfons V, *lo Sabi.*

Tals foren los fets d' en Joan Fivaller, lo zelós defensor dels furs de Barcelona, qual nom venera eixa ciutat per sa firmesa y llealtat; y considerantlo la capital de Catalunya com centinella perenne de sos drets y llibertats, posá l' estátua de tan gran home, en la porta principal de la casa consistorial per exemple de las generacions venideras.

M. DAUSÁ Y FERRER

LITERATURA

Lo pecat original

¡Qu' en fá d' anys!

Pare Adam: si vos pecareu per una dona incitat, y vostra culpa 'ns llegareu, del pecat qu' originareu, per mí ja esteu perdonat.

Si vostre anhel se proposa saber perquè se os perdona, ja ho sabréu: per una cosa que 'm va passá ab una hermosa filla de la vostra dona.

Y per lo que 'm va passar, veig clara vostra disculpa y crech qu' hos dech perdonar, y per tot tinch d' esclamar: «Lo pare Adam no te culpa.»

Escoltéume: un hort tinch jo, que visito tots los dias ab molta satisfacció, y 'hont y cullo col y fló, rabas, cols y xirivias.

Hi tinch també una pomera semblanta, semblanta en tot á la pomera primera, sols qu' en lloch de la serp fera hi volteja un burinot.

Aquell any, ho tinch de dir pera explicarho ben clar, la pomera va florir, mes après frets van venir y las flors no van granar.

Sols una poma bufona entre 'l brancám se gronxaba, tan bonica y rodanxona, que 'l que la veyá una estona ab los ulls se la menjava.

.....
Cada tarde al hort venia quant plegava del trevall, ma cosineta María, fresca com la xirivía y trempada com un all.

Una tarde 'm digué ab broma: —Fesme un favor, cosinet.

—¿Qué vols, cándida coloma?

—Vols donarme aquella poma?

—Are hi corro: cá, barret.

—Dónamela.—No pot sé.
—¿No vols donármela?—No;
sols la pomera una 'n té.

—Dónamela, sí, mon bé,
cuita... y 't faré un petó.
¡Macatxo, que va haver dit!
Al arbre 'n vaig enfilear
plé de goig y ab mol delit,
y al esser dalt, tot seguit
la poma vaig arrancar.

Ensenyantli la pometa
ella s' acostá en extrem,
—Dónamela.—Cosineta ..
farem com la maynadeta
que fá toquem y toquem.

Ella mirantme ab passió,
acostá 'ls llavis somrients
y en los meus deixá un petó,
y per correspondrer, jo
n' hi vaig fer mes de cinchcents.

De lo qu' après va passar...
seria llarga la cosa
si vos la hagués d' esplicar;
diré sols, que sens tardar,
ma cosina fou ma esposa.

Quant en las tardes d' estiu
passejem per l' hort fent broma,
veyent l' arbre, encar somriu:

—¿Tens recort d' aquella poma?
—No haig de recordarm 'n--diu;

Y plena de goig encare
torna á ferme un petonet,
aixó avans, ja no ho fá are,
perque de desde qu' es mare
petoneja á mon fillet.

Pare Adam: ja vos he dit
lo perquè no hos guardo oy;
après de lo referit,
poséuvos las mans al pit
y 'm direu:—Tens rahó, noy.

Jo vos absolch per aixó
del pecat original,
perque en aquesta ocasió
te molt més preu un petó
que 'l paradís terrenal.

MANEL RIBOT Y SERRA

La batalla de Covadonga

(Tradueció d' un sonet escrit en asturiá per lo Excim.
Sr. D. Benet Canella)

Ja lo fèr mussulman s' ensenyoreija
d' un cap á l' altre de la pobre Espanya,
y, ab tot ser á qui Dèu doná la vida
ósca feréstech la potentia d' alla.
Ab aparatosa host vingué á Astúrias,
lliure encar, de la terra conquistada;
mes pera cástich á sa osadia boija,
sortí Don Pelay ab ardidesa pátria.
L' host dels asturs, qu' ell capitaneija,
rápida com lo llamp sobr' ells' avansa
semblant arreu-arreu la mort cruenta
com fera tempestat inesperada:
y deu tan sols, al fugir per la dressera
'l que, de lo combat ab vida escapa,
anant pensiu, á contar á son poble
qu' ha estat retuda la moresca rassa.

JOSEPH DEL NOYA

Secrets

Dalt lo cim de 'l vell Montseny
blanch de néu y en mitj d' un bosch,
diguí—cantant—á una nina,
tots los «secrets» de mon cor.

Escolta lo primer secret
que may som dit á ningú:
tres cosas estimo jo:
la pátria, la mare y tú.

Un altre secret vull dirte
qu' aprenguí 'n los Florals Jochs:
lo porto escrit dins de l' ánima:
se diu pátria, fé y amor.

No digues may á ningú
perque á Catalunya estimo:
guarda lo secret: vindrá temps
que será gran goig lo dirho.

Tots callem un gran secret
que hi ha dins la nostra terra:
los bailets un cop son homes
l' anomenan per Castella.

¡Pátria meva, Catalunya!
¡l' enutx mon cor enardeix!
Espera, resa y trevalla
y canta puig ho vol Déu.

LO CEGO.

Cuatro paraulas al fret

Avuy que, per una de las tevas brometas, m' has fet anar á casa dejorn, pera poguerme treurer de sobre, lo costipat qu' arrosego fá quatre dias, mentres s' escalfa la tassa de té que penso pendrer avans de ficarme al llit, vull esbrabarme, vull dirten quatre de frescas, monarca déspota, tirá irresistible qu' en mal hora van batejarte, ó vas batejarte tú, ab lo nom de FRET.

¡Gran mal te 'n fas de tiranisarnos!

Perque 't veus superior á nosaltres, perque coneixes que nosaltres no podém contestar com mereixerias, á los insults de fet que ab tan descaro nos dirigeixes quant te sembla bè, fas com los poderosos de la terra que imposan lleys duras al poble, quant lo vehuent impotent, entras de traydor en nostres poblacions y subjectes los cossos de 'ls seus habitants á la més negre esclavitut.

De traydor, he dit, y t' ho provaré. Tú tens la cobardía de governarnos en l' hivern, en aquesta época del any que tú saps que 'l Sol, pels seus assumptos particulars, no pot estar ab nosaltres tanta part de dia com en l' estiu, y massa 't consta que 'l Sol es l' únich que pot posarte lo peu á rotllo. ¿Perqué no provas de venir al estiu?

Es que hi ha cosas que no 's comprenen. ¿Qué 'n treus de fernos patir, de fernos tremolar, de fernos gastar diners en abrichs y vestits de llana? Rés, á lo menos que jo sá-piga. Si no que no 't crech tan miserable, me pensaria que 'ls sastres te donan una *prima*, ja qu' ells confessan qu' en lo hivern guanyan més diners qu' en la estació contraria... Pero nó, no es aixó; son no més las ganas de manar ab la forsa bruta; et qu' ets de mala índole; te gosas veyent patir á 'ls altres, quant tú t' estás ben tranquil en casa tèva. No sento que tú sigas aixís; lo més sensible es que hi ha molts homes que prenen lo mal exemple de tú; de tú que per lo mateix que tens molt poder, haurias de mostrarte mol humanitari.

Ja sé que tú 'm dirás que si deixas sentirte es per mes bé de nosaltres mateixos; dirás qu' ets necessari per la purificació de la atmósfera corrompuda de las calors del estiu; pero aixó no deixa de ser una rahó de peu de

banch. Comprench que s' ha de purificar la atmósfera, perque la naturalesa segueixi la séva marxa ordinaria, está bé; esbrabat pe 'ls alts, fes dissapte complert y verdader en tot l' espay, y si es necessari qu' entre nosaltres regnin ayres frescos en determinadas épocas del any, enviants lleugeras brisas, ventets suaus que fassin lo seu efecte, pero que no molestín é importunin bárbarament al pobre que no 's fica en res y sols se cuida de casa séva.

¡Tan servey que faria la tèva indomable fieresa, si fos ben empleada! Regularment passa ab las tevas lleys lo qu' acostuma passar ab totas; ho paga 'l just pel pecador.

Si fossis més justicier, si pensessis més lo que fas, tú sols bastarias pera castigar los criminals y nos estalviariam las audiencias y presidis. Sí, ho he dit, y ho sostindré. Tú al veures un home que 's converteix en lladre ó en asesino, al distingir un patriota que fa traició al poble que l' ha honrat ab la séva confiansa y apoyo, al veurer á un malvat ó á un traydor per cualsevol istil, en lo mateix moment en que porta á cap lo crim ó la traició, deurias fer prevaleixer lo teu poder, deurias convertirlo en estatua de gel que 'ls homes honrats contempressin, y servis d'escarmement á 'ls aspirants á criminals. Llavoras la societat no tindria prou boca pera alabarte. Pero, ¡ca has de fer! Tú enviarás una pulmonía al pobre trevallador que de bon dematí anirá al taller, embossat ab un mal tapabocas; tu gelarás al honrat jornalero qu' aguantará per forsa la *intemperie*; y respectarás generalment al qu' assentat en una bona butaca, ab una pell á 'ls peus y ab una estufa que l' hi calenta la sala, maquina la manera de pujar los lloguers, rebaixar los jornals de 'ls operaris, ó declararse en quiebra.

Pero ¡tú 't burlas de lo que 't dich!

D' ensá que 't dirigeixo aquestas rahonables observacions, sento que 'l vent partidari tèn brama ab furia no acostumada, y xiscla per entre las esclotxas de la finestra del meu cuarto. ¡Alsa, quina manera de fer batrer las portas!... Potser vols venjarte de mí, perque te las canto claras: si es aixis aquest cop no sortirás ab la teva. Tinch la finestra ben tancada, lo cuarto estorat, un pelut á 'ls peus, un brasero ab forsa caliu que m' escalfa l' cuarto... ja pots bufar .. t' he tancat afora....

tindrás d' esperar demá que surtiré al car-
rer., ¡Ay!

¡Vil y traydor! Ab la forsa del teu vent has
romput lo baldó de la meva finestra, qu' has
ober de bat á bat; m' has apagat lo llum, m'
has arreplegat de plé á plé, me fás tremolar,
m' obligas á que deixi d' escriurer... Vetaqui
lo cas qu' has fet de las mévas observacions.

¡Com no has de permaneixer *fret* á las me-
vas súplicas que son las de la humanitat en-
tera, si ni tens lo *foch* de la inteligencia, si
ets lo mateix FRET!

JOAN MOLAS Y CASAS

¡Jesús, Maria, Joseph!

Baixant un dia l' escala
per anar cap á passeig,
vas relliscar, y els meus brassos
van aplagarte amatents.
Tú que vas ser la suferta,
Pepeta, no vas dir res,
ta mare va llensá' un xiscle
y va esc'amar tot correns:
—¡Aquet dimoni d' escala!...
¡Jesús, Maria, Joseph!

Un vespre están á la sala
tots dos festejant baixet,
un raig de vent tot de sopte
nos vá apagar lo quinquier.
Entra enfadada ta mare,
brilla tot d' una un llampech;
ens veu, ens crida, y tot d' una
esclata un tró dels mes fermes,
y en lloch de renyarte esclama:
—¡Jesús, Maria, Joseph!

Vaig acompanyarte un dia
á confessar, ja fa temps,
y vas estar prop mitj' hora
posada als peus del confés.
No vaig sentir lo que deyas
perque no soch tafañer,
pero m' ho vaig mitj pensarho
quan vaig senti' esclamá á n' ell:
Quina juventud que corre!
¡Jesús, Maria, Joseph!

EMILI COCA Y COLLADO.

Una cura de pimentons

QUADRO DE COSTUMS EN VALENCIÁ VULGAR

Pos sinyor—y no creguen vostés que va de
cuento, que lo que á contarlos vaig es un so-
suido:—estrená no fa molt anys la dilichen-
sia que anava de Valencia á Requena un tiro
de cavals tordos qu' al eixir pel portal de
Cuart arrancaven chispes dels adoquins. Pa-
reixien una música de campanarets ó chines-
cos á sòles, que tal semechaven per lo plens
de cascabells; portaven mes flòcs que un ba-
talló de soldats en els faldars de les camises,
ó que monyes n' hiá en una correguda de
tres dies de bous reals; y per els nassos tan
uberts y rôchos per dins, que posaven, sem-
blava que volien tragarse el vent. ¡Carám,
quina eixida aquella! Ni la dels cohets del
coheter l'onent que en gloria estiga! El ma-
choral anava mes tou quel mirinyaque de la
chaganta espanyòla de la professó de Còrpus;
que entonses era de moda el portarlo. El sa-
gal duya al cap una gòrra tirá en molta ma-
quensia á la orella dreta, y baix, un mocaór
de pita en una llassá á la esquerra que havia
estát dos hòres en el espill féntsel. ¿Y el pos-
tilló? Era un tapesót que nos vea quant ca-
minava per damunt terra, y al moure del
hostal li ensengueren un vano mes llarc que
un canó de colar ó una canya de secar boti-
farres. No ha vist en ma vida mes fantasia
que la que 'l chiquet gastava cluxint una
asoteta nova y tirant una golá de fum per la
boca—com si fóra una formigá quant li vé el
ayre per davant—que pel nas no li havian
amostrat encara.

Pos sinyor, en quatre trancs, com qui diu,
es plantaren pròp de les parets de Requena;
pero vullgué el dianyo que en una baixá que
hiá avans d' arribar al pòble, com els cavalls
anaven tan bròfecs, tirá á peu el sagal pa
suchectarlos, y si bé el machoral agafá la
manilla del torn pera galgar les rôdes, se
trencá, y allá van rossins avall, casi desbo-
cats com un llam. Caigué el sagal, lin passá
una per la cama y li la feu á 'stelles. El po-
bret va pagar el pato y gracias qu' els qu'
anaven dins s' en ixqueren debáes. Carregá-
renlo chitat com pogueren en el pescante, y
no mes aplegaren á la població, en seguide-

ta cridaren als dotors pera vore ló que li farien!

Tres en van acudir, que n' havia, y en el parlament que en la cuina de atropellat celebraren demprés de la reconeixensa, digueren tots que era precisa la emputassió de la cama. ¡Vallgam Dèu! dia plorant el sagal quant liu feren saber. ¡Com ma de guanyar, coixo, la vida pa donarlos que menchar á la meua dona y als dos monyicòts que tinch!

—Pos fill, no hiá mes remey, li diu el machelor; mes val aixó que no que t' entre la gangrena y muigues rabiant com un gos.

—No senyor, no, replicava el sagal: quem porten á casa el potecari, á casa 'l doctor Garrido, que si ell nom cura nom curará ningú.

Y entre quatre amics que pronte s' achuntaren, mel pòrten ahon el malalt volia; y apenas l' entraren per la pòrta de la potecaria, escomensá á cridar: Sinyó doctor, sinyó doctor, quem vólen tallar la cama.

El potecari, qu' es l' hòme mes templat que femella ninguna tirá al mon, s' alsá al punt, dient: «Avechám que ve á ser assó.» Li rechrá la cama, prengué unes pinses, li tragué tots los ossets de la canella, que se li havian fet pols, liu netechá bé en la granereta de la pastera y digué de molt aplom: «No hiá necessitat de tallarli la cama; no li queda tibia, mes té el perolet.»

—¿Quém conta, sinyó doctor? ¡No dia yo! Si este hòme no es hòme!—Si fá milacres! Aixina esclamava el sagal.

(*Seguirá*)

JOSEPH M^a. TORRES

NOVAS

La «Memoria de las instituciones del dret Civil de Catalunya» que ha escrit lo senyor Duran y Bas, ha valgut á aqueix eminent jurisconsult, la felicitació de mil trescents advocats y notaris de Catalunya.

La carta-felicitació está sobre pergamí, imitant las de l' Edat Mitja, y porta las firmas de las principals eminencias del foro.

Las firmas, en fullas especials, están disposadas per provincias y partits judiciales, acompañadas de 'ls signos característichs correspondent á todas las localitats. y cada cuberta

dibujada á ploma ó á pincell, es obra de los més notables artistas catalans.

·*·

Patrocinat per l' Atenco de Vilanova y Geltrú, tindrà lloch lo 6 d' Agost vinent un gran certámen artistich-literari, que, ségons los datos que se 'ns comunican, será un de los millors que hagi portat á cap l' Ateneo Viánoví.

·*·

Los principals ajuntaments d' Espanya han enviat á Valencia comissions pera estudiar lo procediment del Dr. Ferran.

Lo govern Portugués ha encarregat á una comissió de tres metjes d' aqueixa Nació pera que passin á Valencia á estudiar lo sistema d' inoculació del Dr. Ferran.

També lo govern del Brasil enviá una eminenencia de son pays, lo Dr. A. Bastos, 'l qual debia arribar lo dia 1er de Juny á Valencia.

·*·

A Tarragona lo comers ha dirigit una petició 'l Gobernador demanantli posés tota sa influencia pera evitar las coloracions que 's fan en lo vi, ab gran detriment de la salut de los habitants de l' heróica ciutat.

·*·

Segons carta que tenim á la vista, una de las felicitacions més entussiastas que s' han dirigit al Dr. Ferran, es la del sabi Mr. Pasteur.

PIFIAS

¿Qué no han provat may, vostés, los tortells que fá y ven lo nostre paysá Esteva? ¿Nó? Donchs dispensin que 'ls hi diga que no saben lo qu' es bó.

Jo, per la meva part puch dirlos, que 'l dia de San Pere m' en vaig *amagar* un de deus rals, entre la petxera de la camisa y l' espatlla de l' armilla, aixó si, lo vaig remullá un bon xiquet ab un moscatell que costa 8 duros la dotcena d' ampollas *¡pero amigo!* alló era una delicia!

Ja estich esperan que sigen las deu per anar fira anunt fins al carrer d' Egido, y 'n la cantonada que fá ab lo carrer del 18 de Juliol, ficarme adins d' una fleca qu' hi ha y comprarne un altre exemplar.

Lo nostre apreciable é il·lustrat col·lega *La Voz Asturiana*, sortirà avuy engalanant sa primera plana ab lo retrato de 'l célebre Campomanes, unas de las glorias asturianas y per lo tant espanyolas.

Ja es lo segon retrato que *La Voz Asturiana* regala á sos numerosos suscriptors.

·*·

Lo nostre col·lega de Buenos Aires, *La Prensa Española*, que dirigeix nostre paysa En Casimir Prieto, ha publicat lo diumenge passat lo retrato del célebre Doctor Ferran, acompanyat d' un article degut á la ploma de lo Dr. Pulido.

·*·

Tornem á repetir á nostres llegidors que cualsevol reclamació referent á la repartició de LA GRALLA, se serveixen ferla á la administració carrer Sarandí 203, al costat del Correo, y no com n' hi ha molts que las fan á 'ls seus amichs, impossibilitant, naturalment, que s' hi ha alguna cosa qu' esmená, be segui en las direccions ó falta del repartidor, puga esser subsanada ab la regularitat deguda, com es lo ferm desitj de l'Administració.

VUYTS Y NOUS

En una festa votiva qu'un poble de la costa dedicava anualment á Sant Roch, hi havia la costum de retribuir al predicador ab un sóu de més sobre lo preu pactat del sermó, per cada vegada qu'anomenès al sant.

Un orador sagrat, que cert any pujá á ocupar la cátedra del Esperit Sant, se proposá esplotar la dita costum en son profit, y comensá á gastar lo nom de San Roch, ab tal delit, qu'á la fi del sermó ja havia guanyat passat de cent sous; pero semblantli pochs, y veient que 'l temps se li acabava, s'empescá un medi de guanyar uns cuants sóus més, exclamant ab grans alarits:

—¿Qué més us dirè, germans caríssims, de las exelencias del gloriós Sant Roch? Quant fins las granotas alaban son nom, y sinó escoltéulas, y sentiréu com á tot' hora dihuen: ¡Roch, Roch, Roch, Roch!...

—¡Prou!-li cridá un dels massips de la

confraria.—¡Fassi callar aqueixas granotas, ó sinó 'ns ván á arruinar.

oOo

Tens una cara enssiera,
lo coll com un serafí,
la cintura de palmera,
y 'l demés... tornem enrera,
que no 's pot passá d' aquí.

BUNYEGAS

oOo

Un jutge rebia la indagatoria á un criminal.

—Digui: vosté no té manera ni medis de viurer.

—Si senyor, contestá 'l processat.

—¿Ahont son?

—Miri.

Y 's tregué de la butxaca un boci de coca y una arengada, que colocà damunt de la taula del jutje, dient:

—¿Que 's pensa que tracta ab algun perdut?

oOo

A la tinta

¡Oh líquit excel·lent, que á tas prohesas
Cap mes altre ha lograt fer competencia!
¿Qué seria, sens tú, del món la ciencia,
Si tu no publiquesses sas grandesas?

¿Qué fôra dels galans y las promesas
Que tristes ploran en amarga ausencia,
Si tú, qu' ets font ¡oh tinta! de clemencia,
No 'ls consolesses en sas greus tristesas?

A ta virtut debem que se pregoni
Tot lo nou que á ne 'l sigle se presenta;
A qualsevol que la rahó no aboni
L' atacas tót seguit de frente á frente;
Tú dius á ne 'l Govern... ¡pero, muixoni...!
Que veig que 'm mira lo fiscal d' imprenta.

RAMON MORATÓ

oOo

Una nit, el Nasi somnia qu' un li dona nou sous.

— Han de ser deu! diu ell.

L' altre s' hi conforma y llavors ell que 'n demana dinou; però mentres regateja 's desperta, y al adonarse de que no té res, tanca altre cop los ulls y diu:

—Bé; vaja, passaré pels nou.

oOo

Un nuvi y sa nuvia anaren á casarse per lo civil.

La núvia era hermosa y 'l nuvi estava begut.

Lo jutge digué al nuvi:

—Torneu demà que ja hauréu dormit y sabreu lo que 'us feu.

Al endemà tornan á casa del jutge. La núvia estava encara mes hermosa y 'l nuvi mes begut encara.

—No 'us doneu vergonya — digué 'l jutge á la núvia—de portar á davant de la llei á un home que no sab lo que 's fa de xispat.

—Senyor jutge;—va respondre la núvia,—prou pena que 'n tinch; pero te de saber que quan está seré llavoras no vol venir.

Un dia, 'l Nasi, va per treure aygua del pou, y hi veu al fons la lluna com si hi hagués caygut.

—No cal perdre temps: l' he de treure—va pensar ell.

Y agafant una corda ab lo cercapous, la tira á dins, pero s' enganxa en una pedra; ell estira que estira, la corda 's romp, cau lo pobre home d' esquena á terra, y veyent la lluna al cel esclama:

—Alabat sia Deu! jo m' he fet mal, pero l' tornada á son lloch.

Hem posat á la Toneta,
qu' es tota una doncelleta,
aprenenta á ca 'n Terrés:
y diu lo mestre Joan
qu' ara no guanyará res;
p'ro dins poch l' hi donarán.

LO CEGO

TRENCA CLOSCAS

Xarada

Per mes qu tú *dos primera*
lo que 't feu la *dos y tres*
ab aquella *tres segona*
que 't va dá per sant Joseph,
que no 't feu passá la *quart tersa*
com era lo seu intent,
com que 'ts d' una *prima dos*
que jamay rès te fa rès,
y semblas una *total*
ab lo teu modo de sér.

si sigueixes fent lo tonto,
de sobrenom *tot* te diré.

UN DROPU

Logogrífich numérich

Á EN MARTI TORRES

12345678.....	Una virtud (*)
463478.....	Lo qu' es ben mèu
43156.....	Lo que voldria
12343.....	Un virtuós (*)
2318.....	Lo que no está quiet
8267.....	Un crit de pressa
18263.....	Un riu de Espanya
4328.....	Una fruita
12345678.....	Un mal ofici

(*)—Segons En Carles Altadill.

FESHO MILLOR Y COMPAÑIA.

Fugida de consonants

.i .e .a. à .a .a.a.a,
.o...a. u. .u...o;
.ue .e .o.e.a .ue a.e...a,
.o. .o.a.o.e..

Fugida de vocals

L.s n.y.s m. 'n d..h.n T.n.
p.rq.. n. t.nch s.n. .n .ll;
. c.s. 'n t'nch .n s.ns' .l.s
q..l g..rd. p.r q..nt f. fr.t.

AQUELL ALTRE

Solucions del N.º 5

Xarada: *Pipa*.—Logogrífich numérich: *Roma*

CORRESPONDENCIA

Hem rebut solucions de la xarada d' Un Camalich, Pau Estoras y Filemon.

De lo logogrífich numérich solsament d' Un Tanasi. Senyor Bunyegas—Va un epigrama; l' altre no 'us serveix.

Senyor Serra y Delgado—¿Y la petaca del avi?

Senyor Torres—Aguardem lo que vosté sab.

Senyor Cego—Insertem la composició y un epigrama.

Senyor J. Ribas Mas—Lo pensament de la seva composició, per esser ben comprensible necessita mes desenvollop; per lo demés vá bé. Expliquil un xich mes y la publicarem.